

Forum Stad
9 juni 2020

Voorzitter

Mevrouw A. Koegler-Böhm

Griffier:

De heer J.A. Massaar

Portefeuillehouders:

Wethouder, A. van de Laar

Wethouder B.D. Lugthart

Wethouder Keus

Aanwezig:

Mevrouw M. Alberts

De heer F. van Bemmelen

De heer A. van den Bosch

De heer E.G.T. Braam

De heer D.R. Cupedo

De heer M.J. van Enk

De heer A.P. Kooy

De heer R.A.J. van der Meij

Mevrouw B. Niesen

De heer U.H. Oelen

De heer C.G. Sleddering

De heer Q.L.A. Veerman

De heer R.J. de Vries

De heer M. Wit

Mevrouw E. Woudstra

Betreft

Openbaar verslag Forum Stad d.d. 9 juni 2020

Datum: september 2020

Opening en mededelingen

De **voorzitter** opent de vergadering en heet iedereen welkom.

1. Algemeen spreekrecht

De **voorzitter** geeft aan dat er zich drie insprekers hebben aangemeld: de heer M. Norder inzake Raadsvoorstel vaststellen bestemmingsplan Birckhoeve, mevrouw I. Vergeer en de heer K. Kraan inzake IB 20 058 Raadsinformatiebrief Pasgeld.

De voorzitter geeft de heer Norder het woord.

De heer **Norder** spreekt de volgende tekst uit:

Goedenavond raadsleden, wethouder en andere luisteraars. Ik maak graag gebruik van het insprekrecht. Het gaat over het bestemmingsplan Birckhoeve. Ik wil daar drie dingen over zeggen. Ik zal mij eerst uitgebreider voorstellen. Ik ben Marnix Norder, inwoner van de gemeente Rijswijk. Mensen kunnen mij kennen uit de periode waarin ik in Den Haag actief ben geweest in de gemeente, maar tegenwoordig heb ik een eigen bedrijf met de naam Steenvlinder. Dat ontwikkelt oude kantoren, ook in Rijswijk, bijvoorbeeld in de Koopmanstraat, tot betaalbare wonen via kluswoningen. Je zou kunnen zeggen: sociaalmaatschappelijk ontwikkelaar. Ik woon aan de Birckhoeve in een stukje van de boerderij. Die boerderij, of liever het weiland erachter, dreigde omgezet te worden naar volkstuinen. Nu heb ik helemaal niets tegen volkstuinen -- er zijn er een heleboel in de buurt -- maar het zou betekenen dat het kleinste stukje weiland dat er is, omgezet zou worden naar volkstuinen. Dat betekent eigenlijk dat het laatste stukje veenweidegebied, uitzicht, schaapjes, kortom echt een karakteristieke plek, ook voor ooievaars om te foerageren, verloren zou gaan. Dat wilde ik voorkomen. Toen zich de mogelijkheid voordeed, hebben wij dat stukje weiland gekocht. Waarom dreigde dat verloren te gaan? Omdat er een mogelijkheid is om er volkstuinen op te maken. Dat zit ingebakken in het oude bestemmingsplan.

Forum Stad

9 juni 2020

Ik ben in overleg getreden met de gemeente en ik heb gezegd: kunt u die volkstuinbestemming eraf halen, zodat het voor de eeuwigheid veenweidegebied blijft, dus agrarisch en onbebouwd? Dan komt er weer een groenbestemming op. Om de kosten te compenseren, want dat betekent eigenlijk dat de grond minder waard wordt, zou je een klein beetje extra wonen kunnen toestaan. Wij hebben daar een balans tussen gezocht en die hebben wij gevonden. Dat is na ongeveer drie jaar overleg vertaald in het bestemmingsplan dat nu voorligt om vanavond te bespreken en vast te stellen in de volgende raadsvergadering.

Ik ben blij met de uitkomst die voorligt en wil de raad daarom adviseren om het voorstel te bespreken en het dan het liefst ongewijzigd vast te stellen. Ik denk dat ik niet alleen namens mezelf spreek maar ook namens alle inwoners van Eikelenburg die in de omgeving wonen. Die heb ik daar zeer bij betrokken. Het is een onderdeel geweest van de gesprekken en de discussie. Zij hebben meegekeken en meegeschreven tot aan de laatste versie die nu voorligt. Ook de oude bewoners in het oude lint van de boerderij zijn er uitgebreid bij betrokken geweest, op diverse avonden. Hetzelfde geldt voor de mensen van Ons Ideaal, waar ik langs ben geweest en waarvan ik met het bestuur heb gesproken. Die zijn ook intensief betrokken bij de hele planvorming zodat iedereen doordrongen is van het belang en begrijpt hoeveel woningen gebouwd moeten worden om het te kunnen betalen zonder dat het te dicht wordt. Dat heeft ertoe geleid dat er in plaats van twee woningen zeven woningen komen, en dat er allerlei verpauperde loods, overkappingen en verrommelingen weg worden gehaald. Die worden gesloopt en daar komen nette, mooie stallen voor terug. Er komen iets meer woningen en iets minder stallen en minder bebouwing in zijn totaliteit. Daarmee voorkomen we verdichting via volkstuinjes en de bebouwing die op die volkstuinjes staat en behouden we het landschappelijke van het veenweidegebied, inclusief schaaapjes en paardjes die daar een beetje lopen te grazen. Kortom, een weergave van wat Rijswijk zo kenmerkt op deze plek.

Ik hoop dat u het voorstel vaststelt. Ik denk dat ik namens veel mensen in de omgeving spreek als ik zeg dat we daarmee een mooi stukje Rijswijk kunnen toevoegen als afzoming van de verstedelijking die Eikelenburg is.

De heer **Wit** (GroenLinks) merkt op dat er ook wel weerstand in de wijk is tegen de plannen. Hoe verklaart de heer Norder dat?

De heer **Norder** geeft aan dat er een verschil zit tussen het ontwerpbestemmingsplan en het bestemmingsplan zoals dat nu wordt voorgesteld. In het ontwerpbestemmingsplan staan een aantal zaken waartegen omwonenden nog bezwaar hadden. Zij vonden onvoldoende verzekerd dat het gebied de kwaliteit zou behouden die het nu heeft. Een van de omwonenden zei dat het een te professionele agrarische activiteit zou worden. Om daaraan tegemoet te komen, is in het voorstel dat nu voorligt opgenomen, dat het om een hobbymatige boeren- en agrarische activiteit gaat. Daarmee is het houden van vee en andere agrarische activiteiten beperkt.

De heer **Van der Meij** (Gemeentebelangen Rijswijk) vraagt wat de heer Norder beoogt met de winkel die in het bestemmingsplan is opgenomen.

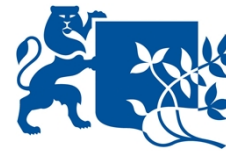
De heer **Norder** antwoordt dat de winkel maximaal één dag in de week geopend zal zijn. Het wordt een kleinschalige verkoopplek van de agrarische producten die op die plek verbouwd worden.

De heer **Van Bemmelen** (Wij.) wijst op punten in de zienswijzen die tegen het voorstel zijn ingediend, die vrij eenvoudig kunnen worden opgelost. Een daarvan is de positionering van lichtmasten. Hoe staat de heer Norder daartegenover?

De heer **Norder** antwoordt dat dat wordt gedaan. Het stuk grond met de lichtmasten, dat bedoeld is voor de paarden, is naar achteren verplaatst en wordt omzoomd door bomen. Zo valt het licht weg. Het lichtplan dat daaraan ten grondslag ligt, is met de burens opgesteld. In de nota van zienswijzen staat welke reacties op het bestemmingsplan zijn binnengekomen en op welke manier die verwerkt zijn.

Forum Stad

9 juni 2020

De **voorzitter** geeft het woord aan mevrouw Vergeer.

Mevrouw **Vergeer** spreekt de volgende tekst uit:

Mijn naam is Ilse Vergeer. Ik ben hier namens de werkgroep Pasgeld en namens de bewoners van Pasgeld. Ik vertegenwoordigde hen ook in januari van dit jaar toen ik tot u sprak over het Ontwikkelboek Pasgeld Connects. Inmiddels is dat door u afgedaan als inspiratiedocument zonder enig ambtelijke status. Vandaag spreek ik tot u over agendapunt 12, de raadsinformatiebrief Pasgeld en het concept participatievoorstel Pasgeld.

Onze werkgroep telt inmiddels vijftien actieve leden. De verbinding tussen ons als bewoners wordt eigenlijk almaar sterker en ons initiatief wordt ook breed gedragen door bewoners. Als dit een fysieke bijeenkomst was geweest, dan had de publieke tribune hier achter mij helemaal vol gezeten, dat verzeker ik u. Helaas moeten wij het in deze coronatijd echter even zo doen.

Vanuit de waardering voor en het draagvlak van de werkgroep proberen wij met u te bereiken dat we naar een overheidsparticipatie toegaan met een co-creatie. Op dit moment ligt er een conceptvoorstel. Ik hoop dat u bekend bent met het principe "participatieladder". Ik wilde u daar kort op attenderen. Als u het stuk leest en u neemt de participatieladder daarbij als achtergrond mee, dan zou u kunnen kijken naar participatievormen en bestuursstijlen die daarbij horen. Wij vragen ons als werkgroep hardop af als wij dat voorstel zien: waar staan wij dan? Wij zien ergens de woorden "informereren" en "consulteren", dus naar ons idee is de suggestie dat wij vrij ver onderin die ladder zitten. Wij zouden graag wat meer willen en daadwerkelijk echte invloed op het proces krijgen.

Ik neem u graag even mee in wat ik u verder nog wil vertellen. Daar waar veel aspecten van het openbare leven lange tijd zijn stilgevallen door corona, dendert de trein van bouwen, bouwen, bouwen onverminderd door. Angstig voor de economische effecten van de crisis waar wij op afstevenen, haast de gemeente zich om te bouwen. De vrees is dat stilstand achteruitgang is. Van al die gehaaste gemeenten trapt Utrecht op de rem. Utrecht ziet voorlopig af van bouwen in Rijnenburg, terwijl projectontwikkelaars, corporaties en investeerders dat wel willen. Ook stapt Utrecht af van ontwikkelen per plot. Utrecht is een van de snelst groeiende steden in Nederland, en staat net als Rijswijk voor een stevige bouwopgave. Utrecht hanteert echter een ontwikkelvolgorde. Daar wilde ik u even op attenderen. Potentiële locaties worden als volgt ontwikkeld: binnenstedelijke knooppunten, daarna binnenstedelijke locaties, daarna andere knooppunten en pas in de laatste plaats uitbreiding in groengebieden. Laat deze benadering voor u als gemeente een voorbeeld zijn. Als gemeente bent u geen schoothond van de marktpartijen. Neem de regie en wees de waakhond. Wees kritisch en alert. Wat voor stad is Rijswijk in 2030 of 2050? Ook herinner ik u er graag aan dat politiek en ambtenarij belangrijke geestelijke professies zijn; cultuurdragers van onze samenleving.

In dat kader deel ik graag een inzicht van de Leidse filosoof Andreas Kinninging. Hij roept de geestelijke professies op tot rust en beschaving. Bezinning in plaats van verzwolgen worden door de waan van de dag, oppervlakkigheid en haast.

Dan nog iets over het concept-participatievoorstel. Als werkgroep staan wij echt te popelen om onze visie op de gebiedsontwikkeling in Pasgeld uit te werken. We zijn ook al een aantal maanden als gemeente aan het trekken, als ik het even zo mag zeggen. Ook door de coronatijd zijn dingen anders gelopen dan we allemaal hadden gehoopt. Begin maart zouden we met het college een overleg voeren over het concept-procesvoorstel dat nadrukkelijk een gezamenlijk document zou worden. Helaas hebben wij op 9 mei een concept ontvangen waarover helemaal niet overlegd is met ons. Inmiddels wordt ons door de communicatieadviseur van de gemeente voorgehouden dat zij graag een kick-off wil en een eerste consultatie. Als ik kijk naar de woorden "informereren" en "een mening geven", die ik allemaal in het participatievoorstel zie, dan ben ik bang dat wij heel erg laag op de participatieladder staan en daar maken wij ons heel veel zorgen over. Er wordt eigenlijk geen rol, taak of uitkomst in het voorstel vastgelegd, terwijl de raad heeft uitgesproken dat wederzijds vertrouwen, draagvlak en commitment allemaal heel erg belangrijk zijn als randvoorwaarden voor een succesvol participatietraject. Een initiatief als dit kan een voorbeeld worden voor heel Nederland. Wij als burgers, het college en de gemeenteraad kunnen de toekomst van gebiedsontwikkeling zijn, zeker met de nieuwe Omgevingswet die eraan komt. Ik hoop dan ook dat we het procesvoorstel zoals dat nu voorligt, kunnen parkeren als inspiratiedocument en dat het voor ons wederzijds een leer- en groeiproces is en dat we daar

Forum Stad

9 juni 2020

opnieuw naar kunnen kijken. We hopen dat er een voorstel komt waar zowel de werkgroep als de andere betrokkenen zich in kunnen vinden.

Zelf rondde ik mijn opleiding voor het openbaar bestuur in 2006 af. Het openbaar bestuur was toen erg gesloten, met een autoritaire bestuursstijl. We leven nu in een tijd van overheidsparticipatie en doe-democratie. Er is steeds meer ruimte voor de opkomende rol in de burgerparticipatie, waar de gemeente een heel andere rol in vervult. We gaan van traditioneel beleidsproces naar interactief. Ik wil u daar met klem op wijzen als u het participatievoorstel bekijkt als raad en als college. Als u daar heel kritisch naar kijkt, wat verwacht u dan eigenlijk voor output met wat er nu voorligt?

Ik roep dus op tot het creëren van randvoorwaarden. Die zijn nu gewoon onvoldoende aanwezig. Wat ons ook tegenstaat, is dat de projectontwikkelaar een actieve rol daarin krijgt. Naar ons idee heeft een projectontwikkelaar twee petten op. Hij kan niet objectief deelnemen aan die participatie. Hij heeft een relatie met de gemeente als opdrachtgever en zijn visie op gebiedsontwikkeling is gewoon eenzijdig: waardecreatie door het bebouwen van een gebied. De projectontwikkelaars die bij Pasgeld betrokken zijn, hebben eigenlijk al laten zien met Pasgeld Connects wat hun visie en ontwikkelboek is, aangevuld met wat ambtelijke expertise van de gemeente. Wij willen als werkgroep helemaal los van kaders, zonder enig taboe, een realistische kans krijgen om een gebiedsvulling te geven aan Pasgeld. Het lijkt ons veel eerlijker als wij met niet-commerciële belangen mogen optrekken, zoals het Hoogheemraadschap, de provincies en Rijkswaterstaat. Daar zijn wij als werkgroep allemaal al mee in gesprek. Evenals met bewoners, ondernemers, sportverenigingen, volkstuinen, forenzen en recreanten.

De heer **Van Bemmelen** (Wij.) vraagt mevrouw Vergeer of de relatie met het college inmiddels hersteld is.

Mevrouw **Vergeer** geeft aan dat er steeds contact is geweest met het college. Hopelijk zal de forumvergadering leiden tot bijsturing door het college in het volgende overleg.

De heer **Sleddering** (VVD) vraagt of mevrouw Vergeer bepaalde partijen, zoals de grondeigenaren, wil uitsluiten van het proces van ideeën bedenken over het plan. Twee derde van de grond is in particulier eigendom.

Mevrouw **Vergeer** geeft aan dat die zich al uitgesproken hebben in het ontwikkelboek Pasgeld Connects. De werkgroep wil onafhankelijk van deze partijen ideeën ontwikkelen. Bebouwen is niet de enige manier van waardecreatie op die grond.

De heer **Braam** (Beter voor Rijswijk) maakt op uit de woorden van mevrouw Vergeer dat de werkgroep meer betrokken wil worden bij de ontwikkelingen, dus een hogere participatiegraad wenst.

Mevrouw **Vergeer** beaamt dat. Nu staat slechts dat de werkgroep “een mening mag geven” en “geinformeerd en geconsulteerd” wordt. Dat is erg vrijblijvend en geeft geen garantie. Het is ook zeker niet zo dat de werkgroep helemaal niets wil op de locatie. Doelstelling is bescherming van de omgeving en het realiseren van bepaalde maatschappelijke doelen voor Rijswijk. Dat gaat verder dan alleen bouwen.

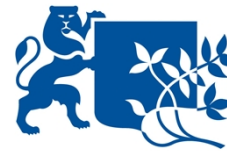
De heer **Van der Meij** (Gemeentebelangen Rijswijk) vraagt naar de ervaring van mevrouw Vergeer met de gesprekken met wethouder Keus. Dat is belangrijker dan wat op papier staat. Hoe verloopt de samenwerking in de praktijk?

Mevrouw **Vergeer** geeft aan dat die samenwerking op zich goed verloopt. Het is echter lastig om daadwerkelijk toezeggingen te krijgen van het college.

De heer **De Vries** (GroenLinks) vraagt de mening van mevrouw Vergeer over het uitgangspunt dat participatie plaatsvindt op basis van de ambitie uit het Masterplan Rijswijk-Zuid 2009.

Forum Stad

9 juni 2020

Mevrouw **Vergeer** verwijst voor haar antwoord naar de inbreng van de volgende inspreker. In elk geval is de werkgroep er bezorgd over dat dat het ijkpunt zou zijn. Inmiddels is er te veel veranderd om daar nog vanuit te gaan.

Mevrouw **Woudstra** (D66) vraagt of het recht op meedoen, een hogere stap op de participatieladder, wel voldoende zou zijn voor de werkgroep.

Mevrouw **Vergeer** geeft aan dat “meedoen” aan de onderkant zit van wat de werkgroep graag zou willen. De werkgroep is initiatiefnemer in het bieden van een alternatief en mevrouw Vergeer hoopt daarom op een faciliterende, samenwerkende rol met het bestuur.

De **voorzitter** dankt mevrouw Vergeer en geeft het woord aan de heer Kraan.

De heer **Kraan** spreekt de volgende tekst uit:

Mijn naam is Kik Kraan en ik ben een van de vijftien leden van de werkgroep Pasgeld Natuurlijk. Wij zijn onderdeel van de contactgroep Rijswijk-Zuid die al sinds 1974 bestaat. Ik zou graag beginnen met een heel bekende uitspraak van Johan Cruijff: “Ieder nadeel heb zijn voordeel”. Ik denk iedereen dat iedereen Johan Cruijff kent en misschien ook wel die uitspraak. Die uitspraak is echter niet gedaan door Cruijff maar door Willem van Hanegem, in 1971. Eigenlijk sta je daarmee dus op het verkeerde been. Ik wil met dit bruggetje aangeven dat wij als werkgroep proberen om alle beschikbare documenten te lezen en te begrijpen, en zoveel mogelijk dingen proberen te signaleren en daarin te participeren.

We hebben recentelijk kunnen concluderen, op basis van alle gesprekken die we hebben gevoerd met de verschillende partijen, zoals het Hoogheemraadschap, Rijkswaterstaat, de provincie maar ook de gemeente, dat verschillende ambtenaren op het verkeerde been worden gezet. Dat vraagt natuurlijk om een toelichting. Ik zal twee voorbeelden geven. Twee weken terug hadden we een skype-meeting met Rijkswaterstaat over het plan Verbreding A4. In het plan van Rijkswaterstaat staat dat 5.000 m² compenserend water moet komen in de agrarische driehoek. Dat is dat historische stukje slagenlandschap waar ook die twee koeien lopen. De wethouder heeft ons echter recentelijk toegezegd dat er niets gaat veranderen in de agrarische driehoek. Daarnaast is het misschien goed om te weten dat de provincie en de gemeente Rijswijk bezig zijn met het verlenen van de status groen aan dat gebied. Dat is dus vreemd. Want de ene partij zegt dat er 5.000 m² compensatiewater gecreëerd moet worden, terwijl de andere partijen hun best doen om het zo te houden. Dat is typisch en een van de dingen die wij signaleren.

Een ander voorbeeld is het volgende. Het Hoogheemraadschap heeft meegedacht met de projectontwikkelaars in Pasgeld-Oost, neergelegd het zogenaamde inspiratiedocument Pasgeld Connects, dat geen enkele status heeft. In onze recente gesprekken met het Hoogheemraadschap kwamen wij erachter dat men er nog steeds van uitging dat dat hele Pasgeld Connects-plan gewoon akkoord was. Daarom was dat gebied niet beschikbaar als compensatie voor de A4. Hoe kan het dat een projectontwikkelaar zoveel partijen op het verkeerde been kan zetten? En hoe kan het dat de communicatie tussen de verschillende ambtelijke organisaties zoveel gaten vertoont?

Maar goed, ieder nadeel heb zijn voordeel, en wij zijn als werkgroep gaan omdenken. In het kader van onze signaalfunctie en als participant hebben wij gedacht: hoe kunnen wij een win-winsituatie creëren? Onzes inziens is het heel eenvoudig. Het gebiedje Pasgeld-Oost zou precies passen in het plaatje van Rijkswaterstaat, de provincie, het Hoogheemraadschap en Rijswijk en haar bewoners. Stelt u zich voor dat we in Pasgeld-Oost, dat gewoon die agrarische functie heeft, 5.000 m² water realiseren, op boezemniveau. Dat is best belangrijk voor de visjes, want die kunnen dan vanuit de Vliet even een zijstapje maken, paaien en dan weer verder zwemmen. Dat is heel goed, ook voor de waterkwaliteit et cetera. Er moeten ook compensatiebomen gepland worden. We slaan hier dus eigenlijk een aantal vliegen in één klap. Daarnaast kunnen we het proces om van die agrarische driehoek een kerngebied groen te maken, gewoon door laten gaan. Dan creëer je een soort groene zone vanuit het Elzenburgerbos tot aan Pasgeld-Oost. Dat zou weer onderdeel uit kunnen gaan maken van de Zwethzone. Aan de uitdaging waar de gemeente voor staat wat betreft de luchtkwaliteit en de doelstellingen in de Stadsvisie, de groene waarde van Rijswijk, kan handen en voeten worden gegeven met dit plan. Wij vragen het college hoe wij

Forum Stad

9 juni 2020

deze win-winsituatie kunnen gaan creëren. Er ligt gewoon een mogelijkheid. Wij willen u eigenlijk uitdagen en samen met u tot een oplossing komen. Zo'n unieke mogelijkheid ligt er niet zo vaak. Wij willen die graag onder uw aandacht brengen. Wij hebben het daarover gehad met Rijkswaterstaat en het Hoogheemraadschap. Als de gemeente dat als partij verder faciliteert, dan wordt iedereen daar erg blij van.

De heer **Oelen** (VVD) ziet niet hoe dit past op het voorstel dat op de agenda van het forum staat. Eigenlijk houdt de heer Kraan een betoog over de invulling van het gebied. Het ziet niet zozeer op het participatievoorstel dat op de agenda staat.

De heer **Kraan** antwoordt dat vanuit Rijkswaterstaat ingezet wordt op verbreding van de A4. Daarop kunnen zienswijzen worden ingediend tot 18 juni. De werkgroep zoekt partijen om samen mee op te trekken zodat het plan handen en voeten krijgt. Het lost een aantal problemen voor de gemeente op.

De heer **Van der Meij** (Gemeentebelangen Rijswijk) constateert strijdigheid met het betoog van mevrouw Vergeer, die een lans brak voor het van de grond af ontwikkelen van een plan voor Pasgeld-Oost terwijl de heer Kraan al een pasklaar plan neerlegt. Hoe verhouden die betogen zich tot elkaar?

De heer **Kraan** geeft aan dat het een mogelijkheid is die pas sinds kort bekend is bij de werkgroep. De werkgroep wil die als een van de mogelijkheden inbrengen omdat het anders te laat is en er 5.000 m² water gecreëerd is waar niemand wat aan heeft. Dit zou een mooi alternatief kunnen zijn.

Mevrouw **Woudstra** (D66) vraagt of het standpunt van de werkgroep woningbouw uitsluit en hoe groot het terrein is waar de waterberging gerealiseerd zou moeten worden als het aan de werkgroep ligt.

De heer **Kraan** antwoordt dat de waterberging beter past in Pasgeld-Oost dan in het slagenlandschap. Kern van zijn betoog is dat de verschillende overheden op verschillende niveaus niet goed met elkaar communiceren. De werkgroep kijkt over de stukken heen en komt tot een conclusie die voor alle partijen aanvaardbaar zou kunnen zijn. Het verzoek van de werkgroep aan de gemeente Rijswijk is om daarin een voortrekkersrol te gaan vervullen.

De **voorzitter** dankt de heer Kraan voor zijn betoog.

2. Vaststellen agenda

De **voorzitter** stelt voor om agendapunt 8 Raadsvoorstel Vaststellen tarientabel parkeren naar achteren te schuiven op de agenda, omdat wethouder Lugthart pas later op de avond de vergadering van het forum Stad kan bijwonen.

De voorzitter stelt verder voor, naar aanleiding van een verzoek daartoe van de sprekers, om allereerst het Raadsvoorstel vaststellen bestemmingsplan Birckhoeve en de Raadsinformatiebrief Pasgeld te bespreken.

Met deze wijzigingen wordt de agenda vastgesteld.

3. Ingekomen stukken: vaststelling afdoeningswijze

Mevrouw **Alberts** (GroenLinks) stelt voor om de vragen van de D66-fractie over IB 20 069 Actieplan CO2 reductie mobiliteit 2020-2021 schriftelijk te laten beantwoorden. Daarna kan de brief geagendeerd worden voor een volgend forum.

De **voorzitter** geeft aan dat de brief dan pas na de zomer wordt geagendeerd.

Mevrouw **Woudstra** (D66) gaat daarmee namens haar fractie akkoord, maar benadrukt dat de antwoorden op de vragen voor het kaderdebat binnen moeten zijn.

Mevrouw **Alberts** (GroenLinks) geeft aan dat de behandeling van de brief eventueel nog via het Presidium voor de zomer geagendeerd kan worden.

De **voorzitter** constateert dat de vragen van D66 schriftelijk worden afgedaan en de brief in principe wordt geagendeerd voor september, tenzij in het Presidium anders besloten wordt.

4. Mededelingen college

-

5. Terugkoppeling gemeenschappelijke regelingen

De heer **De Vries** (GroenLinks) geeft aan dat op 25 mei de Jaarrekening is behandeld in de commissie van de MRDH. De MRDH heeft een goedkeurende verklaring gekregen van de accountant voor zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid.

In een korte presentatie over de financiële staat van 2020 in relatie tot corona is aandacht besteed aan de grote vraaguitval in het ov: circa 85% minder reizigers. Die zorgt voor veel inkomstenderving. Er is een beschikbaarheidsvergoeding toegezegd door het Rijk en op basis daarvan verwacht het AB geen gevolgen voor de begroting 2020. In afwachting van die vergoeding heeft de commissie het advies gegeven aan het AB om gemeenten meer te betrekken bij de financiële risico's van de coronamaatregelen op de financiële positie van de MRDH-gemeenten en om investeren in projecten met voorrang door te geven.

6. Overzicht toezeggingen en moties

Mevrouw **Alberts** (GroenLinks) merkt op dat er vaak een voorstel (afvoeren of handhaven) ontbreekt op het overzicht. Verder valt op dat de toezegging ontbreekt van wethouder Keus aan mevrouw Alberts van 26 mei over de verhouding grijs-groen-blauw in Parkrijk, Pasgeld-West. Mevrouw Alberts wil die informatie graag op korte termijn ontvangen. De langlopende toezegging over het luchtkwaliteitsplan mag worden afgevoerd. Ten slotte vraagt mevrouw Alberts om een update ten aanzien van de invoering van de ja/ja-sticker.

De heer **Kooy** (PvdA) noemt drie toezeggingen die niet op de lijst staan. Ten eerste zou er een terugkoppeling komen van wethouder Van der Laar over loodvervuiling in Vrijenban. Ten tweede heeft wethouder Keus toezeggingen gedaan in de Grex-discussie, waaronder de impact van het besluit van een aantal financiële keuzes in de doorberekening van grondwaarden. Ten derde de toezegging van wethouder Lugthart over informatie over de mogelijke toepassing van stil asfalt op de Lindelaan en de Beatrixlaan.

Wethouder **Van de Laar** geeft aan op het punt van loodvervuiling in Vrijenban dat in 2019 onderzoek is gedaan door de provincie naar de status in Zuid-Holland. Dat gebeurde naar aanleiding van de aangepaste norm van de WHO. Een rapportage naar kinderspeelplaatsen is al naar de raad gestuurd. Het onderzoek wordt nu gehouden in volkstuinten. Binnenkort komt de raadsinformatiebrief over de status van dat onderzoek. De wethouder gaat na in welk stadium de antwoorden zijn op de vragen over de loodvervuiling bij de smelterij en de noodgrondsanering die in 2019 gevorderd is.

Wethouder **Keus** gaat in op de vragen van mevrouw Alberts en de heer Kooy. De antwoorden daarop zijn in concept gereed en komen binnenkort naar de raad.

De heer **Van Enk** (CDA) vraagt naar de toezegging die gedaan is ten aanzien van de geluidsoverlast A4. In de toezegging staat dat Rijkswaterstaat de A4 zo moet aanpassen dat er niet meer geluid vanaf komt, maar het was de bedoeling om met geluidsschermen op het viaduct over de Vliet minder geluidsoverlast te krijgen. De wethouder zou daarover in overleg gaan met Rijkswaterstaat. Graag de toezegging daarop aanpassen.

De heer **De Vries** (GroenLinks) wijst op punt 19 van de lijst: de motie Donker waar het kan, licht waar het moet. Toegezegd is dat de wethouder de raad voor juni 2020 informeert. Is dat inmiddels mogelijk?

Wethouder **Van de Laar** komt hier binnen drie weken schriftelijk op terug.

Mevrouw **Woudstra** (D66) merkt op dat in maart 2019 een toezegging is gedaan die zij wil checken. Over de lobby voor de Prinses Beatrixtunnel zouden raad en college met elkaar in gesprek gaan en daarover zou een bijeenkomst worden georganiseerd. Wordt die toezegging nog nagekomen?

In het algemeen merkt mevrouw Woudstra op dat de lijst niet is bijgewerkt waardoor er in het forum vrij veel tijd aan moet worden besteed. Het verzoek aan de Griffie is om daar meer aandacht aan te besteden.

De **voorzitter** zorgt ervoor dat wethouder Lugthart hierop terugkomt.

7. Vaststellen verslagen 18-2 en 28-5

Mevrouw **Alberts** (GroenLinks) merkt op over het verslag van het forum Stad van 18 februari op pagina 5 staat "twee tak motoren". Dat moet zijn "tweetakmotoren".
Komt er een verslag van de digitale forumvergadering Ruimte, Economie en Verkeer van 16 april?

De **voorzitter** geeft aan dat van die digitale bijeenkomst geen verslag is gemaakt.

Mevrouw **Alberts** (GroenLinks) doet het verzoek om van die bijeenkomst alsnog een verslag te maken.

De heer **Braam** (Beter voor Rijswijk) maakt de algemene opmerking dat voorheen een keurig overzicht werd gegeven van wie aanwezig was bij een vergadering. Sinds 18 februari gebeurt dat niet meer. Het zou goed zijn als die omissie hersteld werd.

De **voorzitter** zegt toe dat dat wordt hersteld.

Met inachtneming van het bovenstaande worden beide verslagen vastgesteld.

8. Raadsvoorstel vaststellen bestemmingsplan "Birckhoeve" (no. 20-021)

De heer **Cupedo** (Beter voor Rijswijk) geeft aan dat zijn fractie instemt met het raadsvoorstel. Wel is de omgang met de beschermde diersoorten een aandachtspunt. Dat komt niet terug in het raadsvoorstel of de zienswijzen.

De heer **Wit** (GroenLinks) constateert dat het raadsvoorstel via een grondig participatietraject tot stand is gekomen. Dat kan als voorbeeld dienen bij de invoering van de nieuwe Omgevingswet waarin het participatieproces vanuit de initiatiefnemer gewenst is.

GroenLinks vindt het positief dat aan het gebied de bestemming "groen" is gegeven. De lichtmasten baren echter nog zorgen. De inspreker gaf aan dat die afgeschermd gaan worden door bomen, maar in de zienswijzen van april zijn er nog vragen gesteld door bewoners. Kan de wethouder bevestigen dat de lichtmasten geen overlast zullen veroorzaken en dat dit getoetst gaat worden na de bouw?

GroenLinks ziet de behandeling van het bestemmingsplan in de raad met vertrouwen tegemoet.

Forum Stad

9 juni 2020

De heer **Oelen** (VVD) geeft aan dat de VVD kan instemmen met het raadsvoorstel. Het kan wat de VVD betreft als hamerstuk worden geagendeerd voor de raad.

De heer **Veerman** (D66) vindt het positief dat de buurtbewoners van het gebied rond de Birckhoeve zijn meegenomen in de totstandkoming van het bestemmingsplan. Ook de samenwerking met de ontwikkelaar en beoogd uitvoerder, die zijn plannen op punten heeft aangepast, is goed verlopen. De enige vraag van de D66-fractie gaat over het aantal parkeerplaatsen. De eigenaar wil eigenlijk 20 parkeerplaatsen, volgens de berekeningen zou 14 genoeg zijn, en nu heeft de gemeente bepaald dat er 18 parkeerplaatsen gerealiseerd mogen worden. Waarom 18 in plaats van 14?

De heer **Van Enk** (CDA) spreekt complimenten uit voor de wethouder dat hij de wijziging bestemmingsplan aan de raad voorlegt. Volgens de geldende Wet op de ruimtelijke ordening is het nog een bevoegdheid van het college om daarover zelfstandig besluiten te nemen. De CDA-fractie stelt het op prijs dat de raad de kans krijgt om zich erover uit te spreken.

De heer Van Enk heeft in een eerder stadium zijn twijfels uitgesproken over het plan. Die twijfels zijn niet weggenomen. De initiatiefnemer heeft de boerderij gekocht wetende dat de aanleg van volkstuinen mogelijk was. Hij wil devaluatie van de grond als gevolg van een eventuele aanleg van volkstuinen voorkomen door een bescheiden aantal woningen te bouwen. De heer Van Enk vraagt of de gemeente in een eerder stadium toezeggingen heeft gedaan of verwachtingen heeft gewekt op basis waarvan de eigenaar erop kon vertrouwen dat hij de boerderij kon aanvullen met een vijftal woningen.

De CDA-fractie zet het raadsvoorstel af tegen het algemeen belang van Rijswijkse inwoners. De vraag is of het in het algemeen nuttig is dat voor deze locatie een bestemmingswijziging wordt doorgevoerd. Als de grond volledig bebouwd zou worden, dan zou dat het algemeen belang dienen van het ledigen van de woningnood. Als de grond volledig groen zou worden gelaten, zoals dat nu het geval is, zou daarmee het algemeen belang van een groene omgeving gediend zijn. De ouderdom van de gebouwen op het perceel zou daarbij een welkome afwisseling zijn op de nieuwbouw in Rijswijk. De voorgestelde wijziging dient echter niet op overtuigende wijze het algemeen nut. De bouw van vijf woningen draagt niet bij aan een substantiële toename van de woningvoorraad en met het veranderen van de bestemming wordt een stuk groen aan de leefomgeving onttrokken. De vraag aan de wethouder is daarom: welk algemeen belang wordt gediend met de bestemmingswijziging?

De heer **Van Bemmelen** (Wij.) vraagt de wethouder om een reactie op de inbreng van de inspreker. Wij. is enthousiast over het participatietraject dat heeft plaatsgevonden. Dat is goed verlopen. Het is verder positief dat met de bestemmingswijziging het weiland groen blijft. In de ontwikkeling van het raadsvoorstel zijn wel geluiden geweest over een rechtsgang naar de Raad van State. Als die wordt doorgezet, kunnen daar dan nog kosten voor de gemeente uit voortvloeien?

Een andere vraag is of de toegangsweg naar de Birckhoeve berekend is op extra verkeer.

De heer **Van der Meij** (Gemeentebelangen Rijswijk) waardeert het dat het raadsvoorstel is voorgelegd aan de raad, juist omdat het college vanuit zijn bevoegdheden eigenstandig had kunnen besluiten om de bestemming te wijzigen.

Na de eerste stappen in het traject van bestemmingswijziging zijn op aangeven van buurtbewoners wijzigingen aangebracht. Ook wat dat betreft is het participatietraject goed doorlopen.

Met het plan voor Birckhoeve wordt een stimulans gegeven aan het gebied en de omgeving. Vervallen en oude gebouwen worden hersteld en vervangen op een manier die past bij de boerderij en het gebied. De bestemming "volkstuint" wordt van het weiland gehaald, waarmee dat stuk grond voor langere tijd beschermd is.

Gemeentebelangen Rijswijk oordeelt op basis van het bovenstaande positief over het raadsvoorstel.

De heer **Kooy** (PvdA) constateert dat er wederom een bestemmingswijziging voorligt voor een klein stukje grond, een zogenaamd "postzegelbestemmingsplan". De PvdA is daar geen

Forum Stad

9 juni 2020

voorzitter van en geeft er de voorkeur aan om integraal te kijken naar de mogelijkheden in een gebied.

In het voorliggende bestemmingsplan moeten de bomen zorgen voor afscherming van lichtmasten. Hoe werkt dat echter in de winter als de lichtmasten het meest gebruikt worden en de bomen kaal zijn?

Mevrouw **Niesen** (Rijswijks Belang) stemt namens haar fractie in met doorgeleiding van het raadsvoorstel naar de raad. De communicatie tussen initiatiefnemer en omwonenden is positief verlopen. In dat verband komt het signaal van een mogelijk juridisch traject als een verrassing. Mevrouw Niesen vraagt de wethouder om daarop te reageren.

De heer **Van den Bosch** (Onafhankelijk Rijswijk) vindt het positief dat bewoners goed zijn betrokken bij het plan, hoewel in de laatste zienswijze nog wel bezwaren staan. Onafhankelijk Rijswijk heeft begrip voor de overwegingen van het CDA en kan zich daar voor een deel bij aansluiten, maar kan toch instemmen met het raadsvoorstel.

Reactie van het college in eerste termijn

Wethouder **Van de Laar** merkt op dat de zone waarover het bestemmingsplan gaat, niet behoort tot beschermd natuurgebied. Tevens wordt er niet grootschalig bebouwd. Het risico op vertraging of verhindering van bouwactiviteiten als gevolg van de aanwezigheid van beschermde diersoorten is daarom gering. Desalniettemin is uitgebreid onderzoek gedaan naar de diersoorten in het gebied. Dat staat in de bijlage in het bestemmingsplan. De conclusie van het onderzoek is dat er geen diersoorten bedreigd worden door deze ontwikkeling.

De mate van overlast door de lichtmasten is niet te regelen in het bestemmingsplan omdat dat heel subjectief is in de ervaring van mensen. Wel is er goed overleg geweest over mogelijke oplossingen. Ook in de toekomst zou eventuele overlast via de goede contacten tussen initiatiefnemer en buurtbewoners opgelost kunnen worden.

Het aantal van achttien parkeerplaatsen is gebaseerd op de parkeernormen en op de gedachte dat de parkeerbehoefte van bezoekers niet mag leiden tot extra parkeerdruk in het gebied.

De bouw van vijf woningen op de betreffende locatie betekent weliswaar geen significante toename van het aantal woningen in Rijswijk, maar is wel een mooie oplossing voor het behouden en versterken van het karakter van die omgeving. Het is in het algemeen belang om de staat van de boerderij te verbeteren en die toegankelijk te maken voor publiek, en het landschappelijk karakter van de bestemming te borgen.

Bij de verkoop van het perceel aan de initiatiefnemer zijn geen toezeggingen gedaan over de mogelijkheden van bebouwing. In de afgelopen twee jaar zijn in de contacten met de initiatiefnemer wel steeds de mogelijkheden van bebouwing aan de orde geweest.

De wethouder verwacht geen financieel nadeel uit een eventuele rechtsgang, afgezien van proceskosten van ambtelijke ondersteuning.

Tweede termijn van het forum

De heer **Van Enk (CDA)** behoudt twijfels over het algemeen nut van de bestemmingswijziging. Het antwoord van de wethouder, hoe begrijpelijk en duidelijk ook, brengt daarin geen verandering. Hij verzoekt de voorzitter om het raadsvoorstel als besprekingsstuk te agenderen voor de raadsvergadering.

De heer **Van Bemmelen** (Wij.) herhaalt de vraag over de toegangsweg naar de Birckhoeve.

Mevrouw **Niesen** (Rijswijks Belang) maakt zich zorgen over de mogelijke proceskosten. Zij neemt het raadsvoorstel ter bespreking mee terug naar haar fractie.

De heer **Van den Bosch** (Onafhankelijk Rijswijk) twijfelt ook aan het algemeen belang van het bouwen van vijf woningen en een winkel. Hij neemt het raadsvoorstel daarom mee terug naar zijn fractie voor bespreking.

De heer **Sleddering** (VVD) wijst de sprekers in het forum op het Landgoed Welgelegen dat indertijd door een particuliere investeerder is aangeschaft en gerestaureerd, onder de voorwaarde dat het bestemmingsplan werd gewijzigd zodat er twee woningen bijgebouwd konden worden. Inmiddels is iedereen in Rijswijk trots op dat prachtige landgoed en spreekt niemand meer over die twee woningen. De heer Sleddering roept op tot dankbaarheid richting particuliere investeerders voor hun pogingen om Rijswijk mooier te maken.

Reactie van het college in tweede termijn

Wethouder **Van de Laar** geeft aan dat de toegangsweg naar de Birckenhoeve op het extra autoverkeer berekend is. De toename van het aantal woningen is niet zodanig dat die aangepast moet worden.

De wethouder gaat ervan uit, gelet op de zienswijzen en de reacties van omwonenden, dat er geen gang naar de Raad van State zal plaatsvinden en er dus geen proceskosten gemaakt zullen worden. Als die er wel komen, dan wordt daar in de anterieure overeenkomst een afspraak over gemaakt.

Het is positief dat een particulier het initiatief neemt om het pand op te knappen en het onderhoud van het groen en de watergangen op zich neemt, zeker omdat het gebied wordt opengesteld voor bezoekers. Dat zou ook wenselijk zijn voor andere locaties in Rijswijk, zoals De Voorde.

De **voorzitter** constateert dat een aantal fracties hebben aangegeven, het raadsvoorstel ter bespreking te willen agenderen voor de volgende raadsvergadering.

9. IB 20 058 Raadsinformatiebrief Pasgeld

De heer **Braam** (Beter voor Rijswijk) merkt op dat de overleggen over Pasgeld lange tijd in beslotenheid zijn gevoerd. Het moment is aangebroken waarop omwonenden goed geïnformeerd en betrokken worden bij de planontwikkeling. Zij moeten de mogelijkheid krijgen om daarover mee te praten zodat zij zich kunnen vinden in het uiteindelijke plan.

De heer **Kooy** (PvdA) maakt op uit de raadsinformatiebrief dat participatie het uitgangspunt is. Uit de inspraak blijkt dat de participatierollen nog niet goed zijn verdeeld en dat er nog partijen zijn die nog niet aan tafel zitten, zoals Rijkswaterstaat voor de waterberging.

De uitgangspunten zouden voor bewoners kunnen werken als een harnas. Worden de bewoners niet opgezadeld met eerdere verliezen op de grondexploitatie?

De heer **De Vries** (GroenLinks) vraagt het college of de Participatienota nog voor de zomer naar de raad wordt gestuurd, zoals door wethouder Bentvelzen eerder is aangekondigd. Hoe verhoudt die nota zich tot de raadsinformatiebrief Pasgeld?

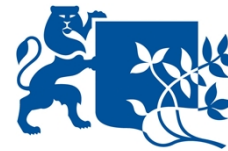
Met hulp van de participatieladder wordt bepaald op welk niveau betrokkenen kunnen participeren en op welke manier zij van invloed kunnen zijn. In de informatiebrief staat dat de gemeente, ontwikkelaars, bewoners en andere belanghebbenden gezamenlijk optrekken. Daar spreekt een bepaalde gelijkwaardigheid uit. Tegelijkertijd worden ten aanzien van bewoners termen gebruikt als "consultatie" en "toetsing". Daarmee is de rolverdeling en de mate waarin bewoners kunnen participeren onduidelijk. Op welke trede van de participatieladder staan de bewoners volgens het college? Wat is de mening van de andere fracties op dit punt?

College en raad worden in de raadsinformatiebrief als één genoemd, maar hebben in de praktijk twee verschillende rollen. Welke rol speelt de raad: kaderstellend of participierend? GroenLinks vindt dat daarover overeenstemming moet zijn in de raad zodat fracties elkaar daarop kunnen afspreken. Een van de uitgangspunten is dat participatie plaatsvindt op basis van ambities uit het Masterplan Rijswijk-Zuid 2009. Hoe verhoudt dat zich tot de zinsneden in de raadsinformatiebrief dat het "tien jaar na vaststelling van het masterplan een goed moment is om de ambities en principes tegen het licht te houden vanuit de actuele situatie in Rijswijk en omgeving"?

In de raadsinformatiebrief worden als participatiemiddelen genoemd: tafels, werkgroepen, themasessies en deelsessies. GroenLinks vindt dat participeren daarnaast nog op een andere

Forum Stad

9 juni 2020

manier mogelijk zou moeten zijn. Welke verschillende manieren van participatie worden er nog geboden? Zijn het alleen bijeenkomsten of kunnen bewoners ook bellen of mailen? Welke innovatieve ideeën zijn er op dat punt bij het college?

De heer **Oelen** (VVD) stelt allereerst de verwachtingen rond het participatieproces aan de orde. Uit het betoog van de insprekers is op te maken dat er een behoorlijk verschil zit tussen wat de insprekers willen en wat de gemeente voor ogen staat. Kan de wethouder daarop een reactie geven?

Het college zet in op participatie en participatietrajecten maar wil wel een externe procesbegeleider inschakelen. Is het niet beter om daar intern menskracht op in te zetten, juist vanuit het oogpunt van kostenbesparing?

Het college zet in op een participatietraject, maar daarnaast organiseert een van de collegepartijen zelf ook nog vormen van participatie en enquêtes. Wat vindt de wethouder daarvan?

De heer **Van Enk** (CDA) vraagt de wethouder naar de uitkomst van de juridische toets van de overeenkomsten die in het verleden met private partijen over dit gebied zijn gesloten.

De heer Van Enk merkt op dat "participatie" een trend is, waarvan iedereen roept hoe belangrijk het wel niet is. De gemeenteraad moet echter ook eerlijk zijn. Het gaat bij het maken van beleid niet alleen om omwonenden, hoe bewonderenswaardig initiatieven ook zijn. Het gaat uiteindelijk om de hele Rijswijkse bevolking die belang heeft bij het al dan niet ontwikkelen van woningbouw op de locatie en de wijze waarop dat gebeurt. Dat is ook een financiële kwestie.

Het college verdient in dat opzicht complimenten omdat er voor het eerst een nota voorligt over hoe het participatieproces eruit zal zien. Dat is voor het eerst aan de voorkant van het proces aan de orde gesteld in plaats van gaande het proces of achteraf. Het CDA vindt dat ook de grondeigenaar betrokken moet worden bij de ontwikkeling, waarbij er duidelijkheid moet zijn over de rol en over de afweging die uiteindelijk wordt gemaakt.

Met het betrekken van Rijkswaterstaat bij het participatieproces wordt het aantal partijen nog groter. Een procesbegeleider is goed, maar het zou mooi zijn als die afkomstig is vanuit de gemeente. Het gaat meer om de cultuur en de manier waarop de gemeente met dit soort zaken omgaat, dan om het inhuren van een externe.

De heer **Van Bemmelen** (Wij.) is groot voorstander van de participatieladder. Hij vindt dat de werkgroep Pasgeld hoger dan trede twee (raadplegen) op de ladder zou moeten komen te staan. Het is nodig om met alle belanghebbenden om tafel te zitten, ieder met een gelijkwaardige positie, zodat partijen elkaar kunnen vinden. Is de wethouder bereid om de participatiegraad minimaal naar trede 4 op de participatieladder te brengen?

Zijn alle partijen in het participatieproces gelijkwaardig? Hoe garandeert de wethouder dat? Hoe borgt de wethouder bijvoorbeeld de rechten van bewoners als een partij zoals Synchron een rechtszaak aanspant?

De heer **Van der Meij** (Gemeentebelangen Rijswijk) constateert dat in de informatiebrief duidelijk aan verwachtingenmanagement wordt gedaan. Dat voorkomt teleurstellingen gaande het proces. Bovendien is het serieus nemen van bewoners belangrijker dan het bepalen van de trede op de participatieladder.

De Pasgeldontwikkeling moet integraal worden meegenomen in de herijking van het Masterplan Rijswijk-Zuid. Die herijking is noodzakelijk al gevolg van veranderde omstandigheden, bijvoorbeeld wat de ontwikkeling van de mobiliteit betreft.

Mevrouw **Niesen** (Rijswijks Belang) heeft geen vragen aan de wethouder.

De heer **Van den Bosch** (Onafhankelijk Rijswijk) kan zich vinden in het participatievoorstel dat voorligt. Daar staat duidelijk in welk traject wordt gevolgd. Het blijft wel belangrijk om bewoners daarbij te blijven betrekken en vanuit college en raad goed te communiceren.

De heer **Veerman** (D66) vindt het positief dat de wethouder kiest voor het inzetten van burgerparticipatie in het ontwikkelen van plannen voor Pasgeld. Daarbij zijn nog wel wat

Forum Stad

9 juni 2020

kanttekeningen te zetten. Uit het oogpunt van kostenbeheersing is het denkbaar dat er vanuit de organisatie een procesbegeleider wordt aangesteld. Daarmee blijven ook kennis en ervaring bewaard voor de gemeente, wat in volgende processen, bijvoorbeeld in het kader van de Omgevingswet, gebruikt kan worden. Wellicht kan de gemeentelijke afdeling Communicatie daarin een rol spelen.

Reactie van het college in eerste termijn

Wethouder **Keus** geeft aan dat het participatievoorstel met een duidelijk doel is opgesteld, namelijk om omwonenden en belanghebbenden vroegtijdig en actief te betrekken bij het proces. Het college is ervan overtuigd dat dat de uiteindelijke besluitvorming ten goede zal komen. Het zal daarnaast positief bijdragen aan draagvlak en acceptatie van het uiteindelijke besluit. Daarvoor is het wel nodig om voorafgaand aan het proces goede afspraken te maken over de participatie en daarop commitment te krijgen van alle relevante partijen. Daarbij hoort ook de ontwikkelaar, die een eigendomspositie heeft. Die krijgt ook een plaats aan de participatietafel. Het op voorhand uitsluiten van de ontwikkelaar ondermijnt het totale proces.

In dat participatietraject wordt uitgegaan van een gelijkwaardige positie van partijen. De wethouder begrijpt het gevoel van omwonenden dat zij op achterstand stonden. In de plannen en tekeningen van ontwikkelaars waren zij niet gekend. Het is echter de bedoeling van het college om die positie gelijkwaardig te maken.

Het primaat van de besluitvorming ligt bij de politiek. Gaande het proces zal in het college en de raad dan ook bepaald moeten worden of de betrokkenen een juiste koers volgen. Daarbij verschillen de verantwoordelijkheden en rollen van het gemeentebestuur. De raad zal uiteindelijk moeten bepalen hoeveel in dat proces uit handen wordt gegeven en welke ontwikkeling er moet plaatsvinden met het oog op het algemeen belang. De trede op de participatieladder is in dat opzicht minder belangrijk dan de positie die de raad wil innemen in het proces.

De kaders van het participatieproces staan vast, maar de uitkomst niet. Die kaders liggen in het Masterplan Rijswijk-Zuid, dat vanwege de ontwikkelingen in de afgelopen tijd herijkt moet worden. Over de fasering merkt de wethouder op dat er nu begonnen zal worden met de consultatiefase, waarbij met de werkgroep wordt gekeken naar de vormgeving van participatie. Uit die fase moet een discussienota ontstaan die naar raad en college gaat om vastgesteld te worden.

De wethouder is het er vanuit het oogpunt van de kosten mee eens dat het goed zou zijn om vanuit de ambtelijke organisatie een procesbegeleider te leveren. Daarmee zouden ook kennis en kunde behouden blijven voor de gemeente. Door gebeurtenissen in het verleden is er echter geen vanzelfsprekend vertrouwen in de rol van de gemeente. Om verdere argwaan te voorkomen, is het beter om een externe procesbegeleider aan te wijzen.

De financiële werkelijkheid van de grondexploitatie is er een waarmee in het participatieproces rekening zal moeten worden gehouden. Die is niet te ontkennen. Daarbij is het aan de raad om uiteindelijk de financiële afweging te maken.

Reactie van het forum in tweede termijn

De heer **Braam** (Beter voor Rijswijk) merkt op dat het participatieproces weliswaar verloopt binnen kaders, maar bewoners wel serieus betrokken moeten worden in het hele proces. Hij gaat ervan uit dat er dan een plan wordt ontwikkeld waarin alle partijen zich kunnen vinden.

De heer **Kooy** (PvdA) vraagt of de wethouder kan bevestigen dat de randvoorwaarden waaronder het participatieproces verloopt geen kapstok zijn maar een harnas waarin de bewoners zitten. In het verleden heeft de PvdA meermalen gezegd dat de financiële last niet meegenomen mocht worden naar de grondexploitatie.

Niet alleen Rijkswaterstaat maar ook de provincie moet als belanghebbende worden aangemerkt. Dan zitten echt alle partijen aan tafel.

De heer **De Vries** (GroenLinks) is het oneens met de stelling van andere fracties en de wethouder dat de trede op de participatieladder niet belangrijk is zolang bewoners serieus worden genomen. De rollen zijn niet duidelijk, wat gebleken is uit de betogen van de sprekers.

Forum Stad

9 juni 2020

De bewoners krijgen volgens de wethouder een gelijkwaardige positie, maar het is onduidelijk wat dat precies inhoudt.

Het is belangrijk dat er verschillende manieren van participeren worden gehanteerd. Als er alleen via tafels wordt gecommuniceerd, wordt er slechts met een deel van de belanghebbenden gesproken. Ook mensen die geen kans hebben om naar een bijeenkomst te komen moeten naar een bijeenkomst kunnen komen.

Het is positief dat het Masterplan Rijswijk-Zuid uit 2009 herijkt wordt. Dat betekent dat het uitgangspunt dat nu wordt genoemd, wordt veranderd in "herijkte Masterplan Rijswijk-Zuid". Kan de wethouder dat bevestigen?

De heer **Oelen** (VVD) vindt het positief dat alle partijen worden betrokken in het participatieproces, niet alleen bewoners, maar alle stakeholders.

Het is duidelijk dat de keuze voor ontwikkeling ingegeven moet worden door het algemeen belang, wat mogelijk kan indruisen tegen particuliere belangen. De raad moet vooraf inzien dat dat kan gebeuren, ook gelet op de financiële belangen van de gemeente Rijswijk. Bij het nemen van een besluit moeten particuliere belangen, landschappelijke belangen, milieubelangen en financiële belangen tegen elkaar worden afgewogen. De heer Oelen roept de andere raadsleden op om die belangen mee te wegen in het besluitvormingsproces.

Het verbaast de heer Oelen dat pas in de consultatiefase duidelijk wordt hoe het participatietraject eruit gaat zien. Waarom kon dat niet direct worden voorgelegd?

Er wordt een externe procesbegeleider ingezet om argwaan van bewoners over het proces te voorkomen. Is het echter niet juist een uitdaging voor de gemeente om draagvlak onder de bewoners te krijgen door het proces op een goede manier te begeleiden? Het is echt pure armoede dat daarvoor een externe procesbegeleider wordt ingezet.

De heer Oelen herhaalt zijn vraag uit eerste termijn naar de mening van de wethouder over de participatieprocessen die sommige collegepartijen zijn gestart.

De heer **Van Enk** (CDA) sluit zich op het punt van de externe procesbegeleider aan bij de heer Oelen.

De heer Van Enk herhaalt de vraag uit de eerste termijn naar de uitkomst van de juridische toets van de overeenkomsten die in het verleden met private partijen over dit gebied zijn gesloten.

De heer **Van Bemmelen** (Wij.) geeft toe dat termen als "gelijkwaardig" en "prominent aan tafel" goed klinken. Maar betekent het dat partijen echt gelijkwaardig zijn? Hoe borgt de wethouder dat? Voor Wij. is het een keiharde voorwaarde dat aan die gelijkwaardigheid handen en voeten wordt gegeven.

De heer Van Bemmelen vindt in dat opzicht de participatieladder wel degelijk erg belangrijk. Het is een instrument om de rollen duidelijk te maken, aan het begin van het proces.

Kan de wethouder toezeggen dat de vaststelling van het bestemmingsplan niet synchroon gaat lopen met het participatieproces?

Kan de wethouder toezeggen dat het uitgewerkte participatieplan naar de raad wordt gestuurd na verder overleg met alle participerende partijen?

De heer **Van der Meij** (Gemeentebelangen Rijswijk) ziet graag het definitieve participatieplan tegemoet. Hij laat zich echter kritisch uit over het aantrekken van een externe procesbegeleider. Het is beter dat het aan de ambtelijke organisatie wordt overgelaten om de vertrouwensband te herstellen. Eventueel wordt het proces gestart met een externe begeleider en wordt dat geleidelijk overgenomen door een interne kandidaat.

Mevrouw **Niesen** (Onafhankelijk Rijswijk) staat positief tegenover de voornemens en neemt het onderwerp mee terug naar de fractie voor bespreking.

De heer **Veerman** (D66) herhaalt zijn vraag over de mogelijkheid van meedenken door de gemeentelijke afdeling Communicatie over het participatieproces. Kan de wethouder daarnaast aangeven welke plaats dit participatieproces heeft ten opzichte van de Participatienota van wethouder Bentvelzen?

Forum Stad

9 juni 2020

In de nieuwe Omgevingswet moet aan het begin van het traject ruimte worden gegeven voor burgerparticipatie. Daarbij is het een uitdaging om burgers die niet zelf regie kunnen voeren in zo'n proces mee te nemen in het participatietraject, zo nodig met ondersteuning van een ambtenaar. Ten aanzien van Pasgeld lijken er genoeg bewoners in staat te zijn om dat proces goed te begeleiden.

In het participatieproces ontbreken nog een aantal partijen, zoals het waterschap en de provincie. Hoe worden zij daarbij betrokken? Zij hebben ook belangen in dat gebied.

Reactie van het college in tweede termijn

Wethouder **Keus** neemt kennis van de opmerkingen over de externe procesbegeleider. Hij vindt de oproep om zelf die rol op te pakken en daarvan te leren heel terecht. De wethouder neemt de suggesties op dat punt in overweging.

Het voorstel om een relatie te leggen met de Participatienota en de gemeentelijke dienstverlening bij het vormgeven van het participatietraject, is heel waardevol. De wethouder neemt dat voorstel mee. Hetzelfde geldt voor het betrekken van andere overheden bij het participatietraject. Het uiteindelijke doel is het verbeteren van de besluitvorming. In dat opzicht is het alleen maar goed om alle stakeholders die het plan kunnen verbeteren erbij te betrekken.

Op het punt van het borgen van de gelijkwaardigheid gaat het niet om het verstevigen van de juridische positie van partijen. In het participatieproces gaat het om het vinden van draagvlak in de gemeenteraad, want daar vindt de uiteindelijke besluitvorming plaats over Pasgeld-Oost en het bestemmingsplan.

De rol die de betrokkenen gaan spelen in het participatieproces wordt duidelijk in de consultatiefase die nog voor de zomer moet beginnen. Die fase eindigt met het verschijnen van de discussienota die ter behandeling wordt aangeboden aan de raad. Daar moet vervolgens commitment op worden gegeven.

Het college is voornemens om uiteindelijk een gedragen plan voor te leggen aan de raad, dat tot stand is gekomen na een zorgvuldig doorlopen proces in samenspraak met alle partijen. Daarin moeten alle belangen samenkomen, dus niet alleen de belangen van de bewoners, maar ook die van de gemeente.

De juridische analyse van de exploitatieovereenkomst met private partijen in het gebied wordt binnenkort aangeleverd. Het gaat om een verbintenis die Rijswijk lange tijd geleden is aangegaan. Het is mogelijk dat er financiële consequenties vastzitten aan een eventuele ontbinding daarvan. In reactie op vragen van de heer Oelen zegt de wethouder toe dat de stukken onder geheimhouding met de raad gedeeld zullen worden.

De wethouder geeft aan dat hij kennis genomen heeft van de flyeractie van Wij. Het staat alle partijen in de raad vrij om na te gaan hoe bewoners aankijken tegen bepaalde plannen.

Op vragen van de heer De Vries antwoordt de wethouder dat de volgende fase van het participatieproces de consultatiefase is. In die fase wordt ook het Masterplan Rijswijk-Zuid 2009 herijkt. In theorie kan de uitkomst van die herijking zijn dat het masterplan niet gewijzigd hoeft te worden. Als er wel wijzigingen op het masterplan komen, moet de raad over die nieuwe feiten en omstandigheden een besluit nemen. Het participatieproces zal dan verder gaan met het gewijzigde masterplan als richtlijn.

De **voorzitter** sluit de beraadslaging.

Mevrouw **Alberts** (GroenLinks) stelt voor om de vergadering te schorsen en op een ander moment verder te gaan.

De heer **Kooy** (PvdA) sluit zich daarbij aan en zou graag donderdag 11 juni verder vergaderen.

Wethouder **Lugthart** merkt op dat hij voorafgaand aan de voortzetting van de vergadering een nieuwe versie van de tarieventabel parkeren 2020 naar de raad stuurt.

Forum Stad

9 juni 2020

De heer **Braam** (Beter voor Rijswijk) vraagt de wethouder om in die tabel dan ook duidelijk te maken waar het zogenaamde “sportparkeren” plaatsvindt en waar niet. Dat is nu niet op te maken uit de tabel.

De heer **Sleddering** (VVD) dankt de voorzitter voor haar inzet en voorzitterschap, maar maakt toch ernstig bezwaar tegen de gang van zaken. Er is urenlang over een onderwerp gesproken dat al veel vaker aan de orde is geweest. En daar wordt dan nog een verlenging aan vastgeplakt op donderdag 11 juni. De VVD is het absoluut niet eens met de schorsing en vergadert liever tot diep in de nacht door zodat woordvoerders zich een volgende keer zullen beperken in hun spreektijd.

De **voorzitter** vraagt de andere woordvoerders om hun voorkeur en constateert vervolgens dat de fracties van GroenLinks, D66, Wij., Gemeentebelangen Rijswijk en de PvdA willen schorsen en de fracties van de VVD, het CDA, Rijswijks Belang en Onafhankelijk Rijswijk willen doorvergaderen. Een meerderheid is dus voorstander van schorsen en donderdag 11 juni doorgaan. De voorzitter roept de forumleden op om dit een goede stimulans te laten zijn om voortaan efficiënter te vergaderen. De heren Sleddering en Kooy zullen over de gang van zaken een opmerking maken bij het Presidium.

De vergadering wordt geschorst om 23.15 uur geschorst tot donderdag 11 juni.

Ongewijzigd vastgesteld in de vergadering van

De griffier,

de voorzitter,

J.A. Massaar

M. Pelzer